

קריאה לחברי וחברות מועצה להגשת הערות על תזכיר החוק בעניין זכאות לגמול כספי והחזר הוצאות לחברי מועצה

ב- 19.1.2025 פורסמה, להערות הציבור, הצעת חוק לקביעת גמול כספי והחזר הוצאות עבור השתתפות בישיבות המועצה ובישיבות ועדות המועצה, על פי כללים שיקבע שר הפנים בהמשך.

למרות שמדובר בצעד נכון לחיזוק הדמוקרטיה המקומית ולתיקון עיוות היסטורי במבנה השלטון המקומי, הנוסח המוצע לוקה בחסר ונעדר עקרונות חינויים להבטחת אפקטיביות ויישומיות החוק.

מכון שיטה קורא לחברי וחברי מועצה להשמיע את קולם, ולשלוח הערות לתזכיר החוק.
הדבר הכרחי להגשת נחיצות החקיקה, הבטחת קיומה והשפעה על הנוסח הסופי.
בנייר זה ריכזנו עבורכם הצעות להערות ותגובות אפשריות לתזכיר החוק.
מוזמנים לעשות בהן שימוש כראות עיניכן.

ניתן לשלוח הערות עד 9.2.2025 בשעה 23:59

קודם תתבקשו להירשם בהליך פשוט וחד פעמי באתר החקיקה הממשלתי [לרישום לחצו כאן]
לאחר הרישום וההתחברות ניתן לשלוח את ההערות שלכם. בקישור [הזה](#)
[עדיף להתחבר דרך מחשב ולא לסמן "השאירו אותי מחובר"]

להלן הצעות להערות ותגובות אפשריות | [מוזמנים להעתיק ולהדביק, לערוך ולהתאים]

- **הכרה במעמד חברי המועצה כדרג נבחר וכביטוי לדמוקרטיה המקומית** - היעדר תגמול הולם לחברי המועצה יוצר פער משמעותי בין סמכותם הפורמלית לבין האחריות המוטלת עליהם ומעמדם בפועל. בעוד שחברי כנסת זוכים להכרה מלאה בחשיבות תפקידם, המתבטאת בשכר, תנאים נלווים ואמצעים, חברי המועצה ברשויות המקומיות, שגם הם נבחרו בבחירות דמוקרטיות ונושאים באחריות נרחבת מתוקף החוק מוצאים את עצמם במצב פרדוקסלי בו הם פועלים כ"מתנדבים" ונאלצים להיאבק על מעמדם. היעדר התגמול משדר מסר ברור: תפקידם נתפס כמשני או שולי, למרות שהם מקבלים החלטות משמעותיות המשפיעות על חיי התושבים בכל תחומי החיים.
- **חיזוק ההתמקצעות ויכולת הלמידה של חברי המועצה** - תפקיד חבר מועצה דורש התמקצעות מתמדת בתחומים רבים כמו תכנון ובנייה, תקציבים, חינוך, רווחה וחוקי עזר ומסים עירוניים. ללא

תגמול המאפשר הקדשת זמן ללמידה ולהתמקצעות, נפגעת איכות קבלת ההחלטות והיכולת לייצג את הציבור באופן מיטבי.

- **חיזוק המינהל התקין והפיקוח על עבודת הרשות** - כיום מרבית הכח בשלטון המקומי מרוכז בידי ראש הרשות, הקואליציה והדרג המקצועי. מצב זה מייצר תמריץ שלילי לחברי מועצה לכהן באופוזיציה המהווה חלק מרכזי במערך האיזונים והבלמים בשיטה הדמוקרטית. מתן גמול לחברי מועצה, ובתוכם חברי מועצה המכהנים באופוזיציה, יביא לשיפור המינהל התקין ולחיזוק תפקיד נבחר הציבור בכלל, והאופוזיציה בפרט, להיות גורם מבקר ומפקח יעיל על פעילות הרשות.
- **היעדר תגמול ראוי מנציח אי-שוויון ומונע ייצוג מגוון** - מתן גמול לחברי מועצה מאפשר מענה לחוסר השוויון הטמון בשיטה הנוכחית לפיה במקרים רבים רק בעלי אמצעים או גמישות תעסוקתית יכולים להרשות לעצמם לכהן כחברי מועצה, דבר שפוגע בעקרון הייצוגיות והשוויון.
- **המקור התקציבי** - לנוכח התנגדויות המושמעות בימים אלה לקידום החקיקה משיקולים תקציביים, חשוב להדגיש כי כשם ששכר ראש הרשות, ויתר בעלי התפקידים הסטטוטוריים מחויב, בצדק, על ידי המחוקק, כך נדרש וראוי לפעול גם במקרה של חברי המועצה המהווים שחקן מרכזי בהבטחת התנהלות התקינה של הרשויות המקומיות ובייצוג ציבור התושבים.
- **מנגנון התגמול** - מתן גמול כספי והחזרים עבור ישיבות המועצה והועדות בלבד אינו משקף את מלוא העשייה המצופה מחברי מועצה. כמו כן, מנגנון זה עלול להוביל למצב שמספר הישיבות יווסת לפי שיקולים לא ענייניים, ויפחת או ינופח בניגוד לאינטרס הציבורי. לכן, מוצע לקבוע גמול אוטומטי שאינו מותנה בכמות הישיבות. לצד זאת, לאפשר מנגנון לשלילת גמול לנבחר ציבור שנעדרים באופן קבוע משיבות המועצה ללא הצדקה.
- **כללים שייקבעו בידי שר הפנים** - תזכיר החוק מנוסח בצורה כללית ולקונית ומבלי להתייחס לאופן קביעת הגמול. במצב זה, השארת שיקול דעת רחב מידי לשר עלולה להוביל לריקון החקיקה מתוכן. מוצע להגדיר בחוק את העקרונות המרכזיים לקביעת הגמול, לרבות גובה הגמול ומפתח לקבלתו, לצד הבטחת שיקוף ושיתוף ציבור בשלב קביעת הכללים (למשל - חובת התקנת תקנות שיובאו לאישור ועדת הפנים ושמיעת עמדת נבחר הציבור והשלטון המקומי, להבדיל מהנוסח המחוקק המתייחס לקביעת כללים ללא חובת הצגה בוועדת הפנים).

לגרסא מקוונת של ההמלצה עם אפשרות להעתקה לחצו כאן

מכון שיטה - מכון למדיניות מקומית

מכון שיטה פועל ליצירת מעטפת מקצועית לנבחר ציבור ברשויות המקומיות באמצעות כלים של מדיניות מעשית, ליווי, פיתוח ומחקר. משימתנו היא חיזוק ערכי הדמוקרטיה המקומית בישראל, מתוך אמונה בתפקידו המרכזי של השלטון המקומי בבניית חוסנה של החברה הישראלית כחברה, שוויונית, מתקדמת ומגוונת.